

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (laajennettu ensimmäinen jaosto)
11 päivänä heinäkuuta 1996 *

Yhdistetyissä asioissa T-528/93, T-542/93, T-543/93 ja T-546/93,

Métropole télévision SA, ranskalainen yhtiö, kotipaikka Pariisi, edustajinaan asianajajat Pierre Deprez, Philippe Dian ja suullisessa käsittelyssä Didier Théophile, Pariisi, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Aloyse May, 31 Grand-rue,

kantajana,

Reti Televisive Italiane SpA, italialainen yhtiö, kotipaikka Rooma, edustajinaan asianajajat Carlo Mezzanotte ja Giovanni Motzo, Rooma, asianajaja Aurelio Pappalardo ja suullisessa käsittelyssä asianajaja Massimo Merola, Trapani, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Alain Lorang, 51 rue Albert I,

kantajana,

jota tukee

Sociedade Independente de Comunicação SA (SIC), portugalilainen yhtiö, kotipaikka Linda-a-Velha (Portugali), edustajanaan asianajaja Carlos Botelho Moniz, Lissabon, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Carole Kerschen, 31 Grand-rue,

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja, ranska ja italia.

Gestevisión Telecinco SA, espanjalainen yhtiö, kotipaikka Madrid, edustajanaan asianajaja Santiago Muños Machado, Madrid, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Carlos Amo Quiñones, 2 rue Gabriel Lippmann,

ja

Antena 3 de Televisión, espanjalainen yhtiö, kotipaikka Madrid, edustajinaan asianajajat Fernando Pombo Garcia, Ricardo Garcia Vicente, Emiliano Garayar Gutierrez ja Maria Luisa Tierno Centella, Madrid, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Claude Wassenich, 6 rue Dicks,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään:

- asiassa T-528/93 alun perin oikeudellisen yksikön virkamies Berend Jan Drijber ja komissiossa työskentelevä kansallinen virkamies Géraud de Bergues, sittemmin Drijber yksin,
- asiassa T-542/93 oikeudellisen yksikön virkamies Berend Jan Drijber, avustajanaan asianajaja Alberto Dal Ferro, Vicence,
- asioissa T-543/93 ja T-546/93 oikeudellisen yksikön virkamiehet Berend Jan Drijber ja Francisco Enrique González Díaz,

sekä suullisessa käsittelyssä komissiossa työskentelevä kansallinen virkamies Guy Charrier, postiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jota tukee

asiassa T-528/93,

Union européenne de radio-télévision, Sveitsin lainsäädännön alaan kuuluva Euroopan radio- ja televisioliitto, kotipaikka Geneve (Sveitsi), edustajanaan Münchenin yliopiston professori Hanns Ullrich, postiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Jean Welter, 100 boulevard de la Petrusse,

asiassa T-542/93,

Radiotelevisione italiana SpA (RAI), italialainen yritys, kotipaikka Rooma, edustajinaan asianajaja Patrizia Ferrara Ginsburg, Luxemburg, sekä asianajajat Alessandro Pace ja Gian Luigi Tosato, Rooma, postiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Ferrara Ginsburg, 31 avenue Guillaume,

ja

asioissa T-543/93 ja T-546/93,

Radiotelevisión española (RTVE), espanjalainen julkinen organisaatio, kotipaikka Madrid, edustajinaan alun perin asianajajat Alfredo Sánchez-Bella Carswell, Rafael Aldama Caso ja José Rivas Andrés, Madrid, sittemmin Aldama Caso ja Rivas

Andrés, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Jean Welter, 100 boulevard de la Petrusse,

väliintulijoina,

joissa kantajat vaativat, ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta 11 päivänä kesäkuuta 1993 tehdyn komission päätöksen 93/403/ETY (IV/32.150 — UER/Eurovisio-järjestelmä, EYVL L 179, s. 23) kumoamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti A. Saggio sekä tuomarit H. Kirschner, A. Kalogeropoulos, V. Tiili ja R. M. Moura Ramos,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.1. sekä 17.1.1996 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Oikeudenkäynnin kohde

1 Asiassa T-528/93 kantajana oleva Métropole Télévision SA (jäljempänä M6) on yksityinen yleinen televisiokanava, jolle toimivaltainen Ranskan viranomainen

antoi 26.2.1987 tekemällään päätöksellä oikeuden harjoittaa kymmenen vuoden ajan kansallista televisiotoimintaa, jossa lähetykset välitetään maanpäällisen hertsikanavan kautta.

- 2 Asiassa T-542/93 kantajana oleva Reti Televisive Italiane SpA (jäljempänä RTI) on italialainen yhtiö, jolle toimivaltainen Italian viranomainen on myöntänyt 13.8.1992 kolme erillistä kansallista lähetyksilupaa kolmen kanavan (Canale 5, Italia 1 ja Retequattro) tuottamille televisio-ohjelmille, jotka yksi ja sama yhtiö lähettää ja jotka välitetään keskenään yhteydessä olevilla laitteistoilla.

- 3 Asiassa T-543/93 kantajana oleva Gestevisión Telecinco SA (jäljempänä Telecinco) on vuoden 1989 maaliskuussa perustettu espanjalainen yhtiö, jolle Espanjan toimivaltainen viranomainen on myöntänyt luvan käyttää kymmenen vuoden ajan Espanjassa yksityistä televisioverkkoa, ja tätä määräaikaakaan voidaan pidentää.

- 4 Asiassa T-546/93 kantajana oleva Antena 3 de Televisión (jäljempänä Antena 3) on 7.6.1988 perustettu espanjalainen yhtiö, jolle Espanjan toimivaltainen viranomainen on myöntänyt toimiluvan, jonka mukaan se hoitaa välillisesti valtion televisio-toimintaa alun perin kymmenen vuoden ajan.

- 5 Kantajat vaativat kanteissaan, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien kumoaa EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun komission päätöksen 93/403/ETY (IV/32.150 — UER/Eurovisio-järjestelmä, EYVL L 179, s. 23, jäljempänä päätös), joka on osoitettu Euroopan yleisradioliitolle (Union européenne de radiodiffusion), josta myöhemmin on tullut Euroopan radio- ja televisioliitto (Union européenne de radio-télévision, jäljempänä UER).

6 Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla tehdyssä päätöksessä todetaan, että 85 artiklan 1 kohdan määräyksiä ei sovelleta 26.2.1993 ja 25.2.1998 välisenä aikana

— UER:n sääntöihin, jotka koskevat urheilukilpailujen televisiointioikeuksien saamista;

— urheiluohjelmien vaihtamiseen Eurovisio-järjestelmän kautta;

— kolmannen osapuolen sopimukseen perustuvaan mahdollisuuteen saada tällaisia televisiointi- ja lähetysoikeuksia.

UER ja Eurovisio-järjestelmä

7 UER on voittoa tavoittelematon radio- ja televisioalan organisaatioiden ammatillinen liitto, joka on perustettu vuonna 1950 ja jonka kotipaikka on Geneve (Sveitsi). Sen sääntöjen, sellaisena kuin ne ovat muutettuina 3.7.1992, 2 artiklan mukaisesti sen tavoitteena on edustaa sen jäsenten intressejä, jotka koskevat ohjelmia sekä oikeudellisia, teknisiä ja muita kysymyksiä ja erityisesti edistää radio- ja televisio-ohjelmien vaihtoa kaikin keinoin — esimerkiksi Eurovisio- ja Euroradio-järjestelmien avulla — sekä edistää kaikkia muitakin yhteistyömuotoja sen jäsenten välillä ja muiden yleisradio-organisaatioiden tai niiden ryhmittymien kanssa sekä avustaa sen aktiivijäseniä kaikenlaisissa neuvotteluissa tai neuvotella itse niiden pyynnöstä niiden lukuun. Päätöksen tekopäivänä UER:llä oli sen fuusioituttua veljesjärjestönsä Europe Orientalen kanssa 47:ssä Euroopan yleisradiolähetysalueeseen kuuluvassa maassa 67 aktiivijäsentä, joista suurin osa on julkiseen sektoriin kuuluvia organisaatioita.

8 Julkiseen sektoriin kuuluvat tai julkisen sektorin toimeksiannosta toimivat ja usein monopoliasemassa olevat organisaatiot vastasivat melkein yksinomaan Euroopan yleisradio- ja televisio palveluista UER:n perustamisen aikaan. Vuonna 1984, vähän

ennen yleisradio- ja televisiolähetysyriyten kehittymistä kaupallisiksi mahtiteki-jöiksi, mikä oli ominaista 1980-luvun jälkipuoliskolle, UER hyväksyi ensimmäisen kerran jäsenekseen yksityisen televisioyhtiön, ranskalaisen Canal Plus -yhtiön. Vuonna 1986 UER salli ranskalaisen televisiokanavan TF1:n säilyttää aktiivijäse-nyytensä sen yksityistämisen jälkeen. Samana aikana UER menetti alkuperäisen suhteellisen yhtenäisyytensä audiovisuaalisen alan merkittävän teknisen kehityksen seurauksena. Uudentyyppiset kansalliset, alueelliset tai kansalliset rajat ylittävät toimijat, jotka olivat toisinaan erikoistuneita tietyn tyyppisiin ohjelmiin (kulttuuri-, urheilu- tai musiikkiohjelmiin) tai jotka oli rahoitettu tilausmaksuilla (maksutelevisio) ilmestyivät markkinoille välittämään televisio-ohjelmia kaapelien ja satelliittien välityksellä.

- 9 UER:n sääntöjä on UER:n määritelmän mukaan muutettu 9.2.1988 ”Eurovision jäsenmäärän rajoittamiseksi sen päämäärien ja toimintatapojen mukaisesti”, ja näissä säännöissä jäseniä luonnehdittiin yleisradioiden erityisryhmäksi.
- 10 Sääntöjen 3 artikla on 3.7.1992 mukaisessa versiossaan seuraava:

”1 § UER:ssä on kahdenlaisia jäseniä:

— aktiivijäseniä;

— liitännäisjäseniä.

— —

3 § UER:n aktiivijäseniä voivat olla kansainvälisen teleliiton (ITU:n) eurooppa-laisella yleisradiolähetysalueella, joka on määritelty televiestinnästä tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteenä olevasta radioliikenteestä annetussa

asetuksessa, sijaitsevien jäsenvaltioiden yleisradio-organisaatiot tai sellaisten organisaatioiden ryhmittymät; nämä organisaatiot tai niiden ryhmittymät varmistavat kyseisessä jäsenvaltiossa toimivaltaisten viranomaisten myöntämän luvan perusteella merkittävät kansalliset yleisradiopalvelut ja lisäksi osoittavat, että ne täyttävät kaikki seuraavat edellytykset:

- a) niillä on velvoite saavuttaa kyseisen maan kaikki asukkaat ja jos ne jo saavuttavat vähintään olennaisen osan väestöstä, niiden on tehtävä kaikkensa, jotta ne saavuttaisivat sen kokonaisuudessaan tietyn ajan kuluttua;
- b) niillä on velvoite varmistaa tehokkaasti kaikille väestöryhmille tarkoitettu vaihteleva ja tasapainoinen ohjelmisto, joka sisältää yleisön eri erityisryhmille tai vähemmistöille suunnatun asiaankuuluvan ohjelmisto-osuuden lähetysten katselija- ja kuuntelijalukujen ja kustannusten välisestä suhteesta riippumatta;
- c) niiden on tuotettava itse olennainen osa lähetetyistä ohjelmista tai annettava jonkun muun tuottaa siten, että ne itse valvovat ohjelmien sisältöä.”

11 Vanhojen jäsenten saavuttamien oikeuksien huomioon ottamiseksi UER:n sääntöjen, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 9.2.1988, 21 artiklan toisessa kohdassa täsmennettiin, että muutettu 3 artikla ei heikennetä sellaisten organisaatioiden asemaa, jotka olivat UER:n sääntöjen voimaan tullessa 1.3.1988 jo aktiivijäseniä, mutta jotka eivät täyttäneet kaikkia säännöissä asetettuja edellytyksiä. Tämä määräys on UER:n sääntöjen 3.7.1992 voimassa olleessa versiossa 6 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa.

12 UER:n aktiivijäsenten välinen ohjelmavaihto tapahtuu pääasiallisesti Eurovision kautta. Se on perustettu vuonna 1954 ja se toteuttaa olennaisen osan UER:n tavoitteista. Sääntöjen 3 artiklan 6 kohta, sellaisena kuin se on 3.7.1992 voimaan tullessa muodossaan, kuuluu seuraavasti: ”Eurovisio on UER:n järjestämä ja koordinoima televisio-ohjelmien vaihtojärjestelmä, joka perustuu jäsenten sitoumukseen tarjota

toisilleen vastavuoroisesti tärkeitä uutisaineistojaan ja ajankohtaisreportaasejaan sekä niiden alueella järjestettyjä urheilu- ja kulttuuritapahtumia koskevia aineistojaan siltä osin kuin ne mahdollisesti kiinnostavat muita Eurovision jäseniä varmistuen näin yhdessä korkealaatuisen palvelun niiden kansallisen kuulijakunnan kullakin alueella.” Sekä Eurovision jäsenet että niiden aktiivijäsenten konsortiot ovat UER:n aktiivijäseniä. Kaikki UER:n aktiivijäsenet voivat osallistua järjestelmään, jossa hankitaan yhteisesti kansainvälisten urheilutapahtumien Eurovisio-oikeuksiksi kutsutut televisiointioikeudet (ja jaetaan niihin liittyvät kustannukset).

- 13 UER:n ja Eurovision palvelut oli varattu 1.3.1988 asti ainoastaan niiden jäsenille. Vuonna 1988 tehdyssä tarkistuksessa lisättiin kuitenkin 3 artiklaan uusi kohta (6 kohta), jossa määrättiin assosioituneiden jäsenten sekä muiden kuin UER:n jäsenten sopimukseen perustuvasta mahdollisuudesta osallistua Eurovisiojärjestelmään.
- 14 Oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, että M6 on perustamisensa jälkeen tehnyt viisi kertaa hakemuksen UER:n aktiivijäseneksi (vuosina 1987, 1988, 1989, 1990 ja 1993). Sen viimeinen, 8.2.1993 tekemä hakemus hylättiin 6.7.1993 päivätyllä kirjeellä. Tässä UER:n pääsihteerin kirjeessä ilmoitettiin erityisesti seuraavaa: ”Jäsenyydedellytysten tulkintaa koskevien sisäisten ohjeiden mukaisesti on (muiden todisteiden puuttuessa) heti todettava, että M6 ei kaupallisena yleisradioorganisaationa täytä UER:n aktiivijäseneltä vaadittavia edellytyksiä. — — (UER:n) hallitukselle on tietysti esitetty, että M6 on vuodesta 1990 lähtien kehittynyt positiivisesti sekä peittoalueeltaan että ohjelmistoiltaan, mutta hallitus ei ole löytänyt riittävästi todisteita, joiden perusteella se olisi voinut päättää toisin.”
- 15 Antena 3 esitti 27.3.1990 päivätyllä kirjeellään hakemuksen aktiivijäseneksi liittymistä varten. UER ilmoitti sille 4.4.1990, että tiettyjen UER:n sääntöjen sopeuttamistarpeen vuoksi uusien jäsenten ottaminen ei ollut mahdollista ennen vuoden

1991 alkua. UER:n hallitus hylkäsi lopulta hakemuksen päätöksellään, joka annettiin kantajalle tiedoksi 3.6.1991 päivätyllä kirjeellä. Tässä kirjeessä ilmoitettiin erityisesti seuraavaa: "[T]ämä päätös perustuu siihen tosiseikkaan, että organisaationne ei täytä hakijaorganisaation maan koko väestön saavuttamista koskevaa velvoitetta; tämä aktiivijäseneltä vaadittava edellytys on eritelty pääasiallisesti UER:n sääntöjen 3 artiklan 3 kohdan a alakohdassa".

- 16 Sitä vastoin RTI ja Telecinco eivät ole koskaan tehneet hakemusta UER:ään liittymiseksi.

Riita-asiaan liittyvät tosiseikat

- 17 Televisiokanava Screensportin nostettua kanteen, joka koski sitä, että UER ja sen jäsenet kieltäytyivät myöntämästä sille urheilutapahtumien edelleenlähetyksestä koskevaa lupaa, komissio lähetti UER:lle 12.12.1988 ensimmäisen väitetiedoksiannon, jossa se ilmoitti, että poikkeusluvan myöntämistä urheilutapahtumien televisiointioikeuksien saamista ja käyttämistä Eurovisio-järjestelmän yhteydessä koskevien sääntöjen hyväksi voidaan harkita, jos UER ja sen jäsenet velvoittautuvat myöntämään muille kuin jäsenille kohtuullisin ehdoin alitoimilupia, jotka koskevat merkittävää osaa keyseisistä oikeuksista.
- 18 UER antoi 3.4.1989 komissiolle tiedoksi urheilutapahtumien televisiointioikeuksien saamista, Eurovisio-järjestelmään liittyvää urheiluohjelmien vaihtoa ja kolmansien osapuolten sopimukseen perustuvaa mahdollisuutta saada nämä televisiointioikeudet koskevat säännöt ja pysyi samalla puuttumattomuustodistusta taikka perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaista poikkeusta. Näiden sääntöjen mukaan kolmansien osapuolten mahdollisuus saada sopimukseen perustuva UER:n jäsenten Eurovisio-järjestelmän yhteydessä tehtyjen sopimusten perusteella hankkima urheilutapahtumien televisiointioikeus tapahtui siten, että UER tai sen

jäsenet myönsivät alitoimilupia, joiden perusteella muiden kuin jäsenten oli mahdollista täydentää omia urheilu- ja uutisohjelmiaan siltä osin kuin ne itse eivät olleet hankkineet edelleenlähetystä koskevia oikeuksia. Niin sanotun vientikielto-periaatteen mukaan muut kuin jäsenet saivat periaatteessa oikeuden vain jälkilähettyksiin.

- 19 Komissio kehotti 18.7.1989 päivätyllä kirjeellään M6:tta esittämään huomautuksensa UER:n tiedoksiantamista säännöistä, jotka koskivat kolmansien osapuolten mahdollisuutta saada sopimuksen perusteella UER:n ja sen jäsenten hankkimat yleisradiointioikeudet. M6 esitti 15.2.1990 varauksia näihin sääntöihin ja väitti, että sitä oli syrjitty erityisesti UER:n aktiivijäsenenä oleviin muihin yksityisiin kanaviin verrattuna.
- 20 Komissio ilmoitti 29.7.1989 päivätyllä kirjeellään RTI:tä valvovalle yhtiölle (Fininvest) UER/Eurovisio-järjestelmään liittyvän asiakirja-aineiston olemassaolosta sekä alitoimilupajärjestelmästä, jonka UER valmistautui ottamaan käyttöön, kehottaen Fininvestiä ilmoittamaan kantansa tähän asiaan kuuden viikon määräajassa. Fininvest esitti 29.1.1990 arvostelevia huomautuksia asiasta. Se väitti erityisesti, että alitoimilupien myöntämistä koskevat säännöt olivat hyvin yleisiä, mikä esti niiden vakavan arvioinnin.
- 21 UER otti 3.7.1990 käyttöön ensimmäisen alitoimilupien myöntämistä koskevan järjestelmän keskusteltuaan asiasta sitä ennen komission edustajien kanssa.
- 22 Komissio ilmoitti 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus, EYVL 1962, 13, s. 204, jäljempänä asetus N:o 17) 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti 5.10.1990 antamallaan tiedonannolla 90/C 251/02 (EYVL C 251, s. 2) aikeestaan tehdä UER:n sille tiedoksi antamista säännöistä perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukainen päätös. Komissio järjesti kolmansien osapuolten esittämien kriittisten huomausten perusteella 18.12. ja 19.12.1990 kuulemistilaisuuden, johon eri osapuolet osallistuivat.

- 23 M6 esitti komissiolle kirjalliset huomautuksensa 5.11.1990 päivätyllä kirjeellään, jossa se ilmoitti suhtautuvansa ”suurella varauksella UER:n urheilulähetystyksiä koskevien, kolmansille osapuolille suunnattujen alitoimilupien myöntämisyjärjestelmään, sellaisena kuin se on kuvailtuna *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* C 251/2”. M6 osallistui myös 18.12. ja 19.12.1990 järjestettyihin kuulemistilaisuuksiin.
- 24 RTI ei ole esittänyt komissiolle kirjallisia huomautuksiaan. Se osallistui kuitenkin 18.12. ja 19.12.1990 järjestettyihin kuulemistilaisuuksiin.
- 25 Telecinco esitti 5.11.1990 päivätyllä kirjeellään komissiolle huomautuksensa UER/Eurovisio-järjestelmää koskevasta asiakirja-aineistosta. Se vaati komissiota hylkäämään tiedoksi annettuja sääntöjä koskevan, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaisen poikkeushakemuksen. Telecinco osallistui myös 18.12. ja 19.12.1990 järjestettyihin kuulemistilaisuuksiin.
- 26 Antena 3 ei ole esittänyt komissiolle kirjallisia huomautuksiaan eikä se osallistunut 18.12. ja 19.12.1990 järjestettyihin kuulemistilaisuuksiin.
- 27 Komissio lähetti UER:lle 24.6.1991 toisen väitetiedoksiannon, jossa se ilmoitti, että alitoimilupien myöntämisyjärjestelmää ”ei voida hyväksyä”. Tämän seurauksena UER esitti komissiolle 8.11.1991 muiden kuin jäsenten sopimukseen perustuvaa osallistumista koskevat uudet säännöt, joista oli komission mukaan poistettu suurin osa niistä edellisen alitoimilupien myöntämistä koskevan järjestelmän lausekkeista, joita kolmannet osapuolet olivat arvostelleet.
- 28 Komissio teki päätöksen UER:n esitettyä komission suostumuksella 26.2.1993 uuden tarkistetun version alitoimilupien myöntämisyjärjestelmää koskevista säännöistä.

Päätös

- 29 Päätöksessä todetaan, että UER:n sellaisten sääntöjen ja sisäisten sääntöjen, jotka koskevat urheilutapahtumien televisiointioikeuksia koskevia neuvotteluja ja näiden oikeuksien yhteistä hankintaa sekä jakamista ja niihin liittyviä sopimuksia, jotka on tehty tapauskohtaisesti tämän järjestön jäsenten välillä, tavoitteena ja vaikutuksena on rajoittaa voimakkaasti näiden välistä kilpailua, toisin sanoen useissa tapauksissa poistaa se perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan määräysten vastaisesti (47—49 kohta). Päätöksen mukaan yhteisten oikeuksien hankkiminen antaa lisäksi UER:n jäsenille mahdollisuuden vahvistaa niiden asemaa markkinoilla niiden itse-näisten kilpailijoiden vahingoksi (51 kohta). Päätöksessä todetaan muilta osin, että UER:ään liittymistä koskevat säännöt (jotka on vahvistettu erityisesti sen sääntöjen 3 artiklan 3 kohdassa) vääristävät osittain kilpailua suhteessa puhtaasti kaupallisiin kanaviin, joita ei hyväksytä aktiivijäseniksi (50 kohta). Päätöksessä todetaan lopuksi, että tämä vaikuttaa jäsenvaltioiden välisiin ohjelmavaihtoihin siinä mielessä, että Eurovisio-järjestelmä koskee kansalliset rajat ylittävien televisiointioikeuksien hankkimista ja käyttöä ja että tämä koskee erityisesti oikeuksien yhteishankintaa ja jakamista eri maiden jäsenten välillä sekä vastaavan televisiosignaalin vaihtoa niiden välillä (53 kohta).
- 30 Päätöksessä katsotaan kuitenkin, että Eurovisio-järjestelmä ja sen perustana olevat säännöt sisältävät tietyn määrän 85 artiklan 3 kohdan mukaisia etuja, jotka koskevat samalla kertaa toisaalta yhteisten oikeuksien hankkimista ja jakamista, toisaalta signaalin vaihtoa ja sen siirtämistä yhteiseen verkkoon sekä lopuksi muille kuin jäsenille myönnettyä sopimusperusteista liittymismahdollisuutta (58 kohta).
- 31 Poikkeuksen myöntämiseen liittyy kaksi ehtoa. Ensimmäkin on kysymys UER:n ja sen jäsenten velvollisuudesta hankkia yhdessä urheilutapahtumien televisiointioikeuksia vain niiden sopimusten yhteydessä, jotka itsessään sisältävät jommankumman seuraavista mahdollisuuksista: joko niissä annetaan UER:ille sekä sen jäsenille mahdollisuus myöntää kolmansille osapuolille sopimusperusteisesti televisiointioikeudet, taikka niissä annetaan oikeudenhaltijoille mahdollisuus myöntää tämä televisiointioikeus niiden myöntämistä kolmansille koskevien sääntöjen mukaisesti tai UER:n hyväksynnällä kolmansille edullisempien ehtojen mukaisesti (2 artiklan 1 kohta). Toiseksi päätöksessä asetetaan UER:ille velvoite ilmoittaa komissiolle

kaikista tiedoksi annettuihin sääntöihin tehtävistä muutoksista ja lisäyksistä, kaikista televisiointioikeuksien myöntämistä koskevan järjestelmän yhteydessä syntyneitä riitoja koskevista väliesmenettelyistä ja kaikista kolmansien liittymishakemuksia koskevista päätöksistä (2 artikla 2 kohta).

Menettelyn kulku

- 32 M6, RTI, Telecinco ja Antena 3 ovat nostaneet kanteensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 5.10., 16.10. ja 18.10.1993 saapuneilla kanteillaan.
- 33 Komissio esitti 25.1.1994 prosessiväitteen asiassa T-546/93.
- 34 UER, Radiotelevisione Italiana SpA (jäljempänä RAI) ja Radiotelevisión Española (jäljempänä RTVE) esittivät 9.2., 2.3. ja 10.3.1994 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon saapuneilla hakemuksillaan väliintulovaatimuksen vastajan väitteiden tueksi; UER esitti tämän vaatimuksen asiassa T-528/93, RAI asiassa T-542/93 ja RTVE asioissa T-543/93 ja T-546/93. Nämä vaatimukset hyväksyttiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtajan vastaavasti 28.3., 17.5. ja 6.5.1994 antamalla määräyksillä.
- 35 Sociedade Independente de Comunicação SA (jäljempänä SIC) esitti 10.3.1994 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon saapuneella hakemuksellaan väliintulovaatimuksen asiassa T-542/93 RTI:n väitteiden tueksi. Tämä vaatimus hyväksyttiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtajan 13.6.1994 antamalla määräyksellä.
- 36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu ensimmäinen jaosto) päätti 29.9.1994 antamallaan määräyksellä yhdistää komission asiassa T-546/93 esittämän prosessiväitteen pääasian käsittelyn yhteyteen.

- 37 Asian T-528/93 kirjallinen käsittely pidettiin 19.8.1994 M6:n jättäessä väliintulijana olevan UER:n väliintulokirjelmää koskevat huomautuksensa; asian T-542/93 kirjallinen käsittely pidettiin 2.3.1995 komission jättäessä huomautuksensa väliintulijana olevan SIC:n jättämistä asiakirjoista; asian T-543/93 kirjallinen käsittely pidettiin 14.8.1994 Telecincon jättäessä väliintulijana olevan RTVE:n väliintulokirjelmää koskevat huomautuksensa; asian T-546/93 kirjallinen käsittely pidettiin 9.3.1995 komission ja väliintulijana olevan RTVE:n jättäessä Antena 3:n 13.2. ja 20.2.1995 jättämiä asiakirjoja koskevat huomautuksensa.
- 38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu ensimmäinen jaosto) päätti kirjallisen menettelyn päätyttyä esittelevän tuomarin esityksestä aloittaa kunkin asian osalta suullisen käsittelyn ja se kehotti prosessinjohtotoimena komissiota vastaamaan kirjallisesti kahteen kysymyssarjaan.
- 39 Nämä asiat yhdistettiin suullista käsittelyä varten laajennetun ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 11.4.1995 antamalla määräyksellä.

Asianosaisten vaatimukset

- 40 Asiassa T-528/93 M6 vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— antaa alustavasti komissiolle määräyksen antaa tiedoksi UER:n säännöt ja muut Eurovisio-järjestelmää säätelevät säännöt;

— kumoaa 11.6.1993 tehdyn päätöksen;

— velvoittaa komission ja UER:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

41 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää M6:n esittämän määräystä koskevan vaatimuksen;

— hylkää sen nostaman kanteen;

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

42 Asiassa T-542/93 RTI vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— velvoittaa UER:n esittämään RAI:n ja Italian kansallisen olympiakomitean välistä urheilutapahtumien yleisradioinnista tehtyä sopimusta koskevan pöytäkirjan;

— kumoaa 11.6.1993 tehdyn komission päätöksen;

— velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

43 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää RTI:n kanteen tutkimatta;

— toissijaisesti jättää tutkimatta asian selvittämistoimia koskevan vaatimuksen ja hylkää kanteen perusteettomana;

- velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut;
- velvoittaa väliintulijana olevan SIC:n korvaamaan sen väliintulosta komissiolle aiheutuneet kulut.

44 Asiassa T-543/93 Telecinco vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

- tutkii kanteen;
- kumoaa 11.6.1993 tehdyn komission päätöksen ja toteuttaa yleisesti kaikki toimenpiteet, jotka se katsoo tarpeellisiksi yhteisön kilpailujärjestelmän palauttamiseksi kyseisillä markkinoilla;
- velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut;
- velvoittaa väliintulijana esiintyvän RTVE:n vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

45 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

- hylkää Telecincon nostaman kanteen;
- velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

46 Asiassa T-546/93 nostamassaan kanteessa Antena 3 vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa 11.6.1993 tehdyn päätöksen;

— velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

47 Asian tutkimatta jättämistä koskevan komission huomautuksissaan esittämän prosessiväitteen osalta Antena 3 vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— toteaa komission esittämän prosessiväitteen perusteettomaksi ja käsittelee kanteen tutkittavaksi ottamisen pääasian yhteydessä;

— toissijaisesti tutkii kanteen;

— päättää, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

48 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää tutkimatta Antena 3:n nostaman kanteen tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana;

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

49 Asiassa T-542/93 RTI:n vaatimuksia tukevana väliintulijana oleva SIC vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— toteaa kanteen perustelluksi ja tämän seurauksena kumoaa 11.6.1993 tehdyn komission päätöksen;

— velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, väliintulijan kulut mukaan lukien.

50 Asiassa T-528/93 komission vaatimuksia tukevana väliintulijana oleva UER vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— hylkää M6:n nostaman kanteen;

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, väliintulijan kulut mukaan lukien.

51 Asiassa T-542/93 komission vaatimuksia tukevana väliintulijana oleva RAI vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— jättää RTI:n kanteen tutkimatta;

— toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana;

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, väliintulijan kulut mukaan lukien.

52 Asioissa T-543/93 ja T-546/93 komission vaatimuksia tukevana väliintulijana oleva RTVE vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää Telecincon ja Antena 3:n kanteet;

— velvoittaa nämä kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut, väliintulijan kulut mukaan lukien.

Tutkittavaksi ottaminen

Asiassa T-546/93 nostetun kanteen (Antena 3) tutkittavaksi ottaminen

Tiivistelmä asianosaisten väitteistä ja perusteluista

53 Komissio, jonka väitteisiin väliintulija RTVE pääasiallisesti yhtyy, katsoo, että Antena 3:n kanne on jätettävä tutkimatta, koska päätös ei koske kantajaa suoraan ja erikseen perustamissopimuksen 173 artiklan mukaisesti, sellaisena kuin sitä on tulkittu yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 25/62, Plaumann v. komissio, 15.7.1963 antaman tuomion (Kok. 1963, s. 197, 223) perusteella vakiintuneessa oikeuskäytännössä. Kansainvälisten urheilutapahtumien televisiointioikeuksia hankkivaan kaikista UER:n tai sen aktiivijäsenten kilpailijoista koostuvaan yleiseen ja abstraktiin ryhmään kuulumisen lisäksi Antena 3 ei pysty mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla esittämään sille ominaisia ominaisuuksia tai sellaista tosiasiallista tilannetta, joka erottaisi sen kaikista muista niin, että se voitaisiin yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu.

54 Ensinnäkään päätöksessä ei puututa siihen, ovatko UER:n hallintoelimet soveltaneet liittymistä koskevia sääntöjä konkreettisissa tapauksissa lainmukaisesti. Näin

ollen Antena 3 ei joudu sen esittämän liittymishakemuksen hylkäämisen vuoksi tilanteeseen, jonka perusteella se erottuisi kaikista muista UER:n kilpailijoista. Toiseksi se, että Antena 3 hallinnoi olennaista osaa julkisista televisiopalveluista, joiden oikeudenhaltija on Espanjan valtio, ei myöskään anna sille erityisominaisuuksia, joiden perusteella se voitaisiin yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu. Se ei ole ainoa televisiokanava Espanjassa, jolla on nämä ominaisuudet, ja muutkin eurooppalaiset yritykset ovat samassa tilanteessa.

- 55 Komissio muistuttaa muilta osin, että toisin kuin M6, RTI ja Telecinco, Antena 3 ei ole antanut vastinettaan asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti julkaistun tiivistelmän perusteella eikä se ole ollut läsnä komission 18.12. ja 19.12.1990 järjestämässä kuulemistilaisuudessa. Komissio katsoo, että kilpailuoikeuden mukaan se, että sellainen yritys, jolle päätöstä ei ole osoitettu, osallistuu tähän päätökseen johtaneeseen hallinnolliseen menettelyyn ei periaatteessa ole perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettu ainoa yksilöivä seikka. Se arvioi kuitenkin, että kyseessä olevassa asiassa ainoa seikka, jonka perusteella Antena 3 voidaan yksilöidä ja jonka perusteella se voi nostaa kanteen, olisi ollut nimenomaan sen osallistuminen asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan mukaiseen päätöksentekomenettelyyn. Jos Antena 3 olisi käyttänyt sille tämän säännöksen perusteella kuuluvia menettelyllisiä oikeuksiaan, se olisi yksilöity samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (asia 75/84, Metro v. komissio, tuomio 22.10.1986, Kok. 1986, s. 3021, 20—23 kohta).
- 56 Antena 3 väittää, että vaikka päätöstä ei voitaisikaan katsoa sen komissiolle 27.2. ja 2.3.1992 esittämiä asetuksen N:o 17 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisia hakemuksia koskeväksi hylkäyspäätökseksi, päätös koskisi sitä kuitenkin erikseen asiassa Plaumann annettuun tuomioon perustuvan oikeuskäytännön mukaisesti riippumatta siitä, että se ei ole halunnut osallistua päätöksentekomenettelyyn.
- 57 Keskeinen kysymys ei tosiasiallisesti ole se, onko päätöksentekoon liittyvään hallinnolliseen menettelyyn osallistuttu vaiko ei, vaan se, missä määrin kolmannet osapuolet, joille päätöstä ei ole osoitettu, joutuvat tämän osallistumisen perusteella asiassa Plaumann annetun tuomion mukaisesti ”sellaiseen tosiasialliseen tilanteeseen, jonka perusteella ne erottuvat kaikista muista joka sen vuoksi yksilöi ne samalla

tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu”. Jotta kantajalla voitaisiin katsoa olevan oikeus nostaa kanne komission toiselle henkilölle osoittamasta päätöksestä, yhteisöjen tuomioistuin on asiassa 26/76, Metro v. komissio, 25.10.1977 antamassaan tuomiossa (Kok. 1977, s. 1875) ottanut huomioon paitsi kantajan asetuksen N:o 173 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti tekemän hakemuksen, myös erityisesti sen esittämän riidanalaiseen jakelujärjestelmään liittymistä koskevan hakemuksen hylkäämisen. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Metro v. komissio 22.10.1986 antamassaan tuomiossa, että kantajan asianosaiskelpoisuus ei liittynyt yksinomaan asetuksen N:o 1719 artiklan 3 kohdan mukaisen hakemuksen tekemiseen vaan myös erityisesti sen esittämään kyseessä olevaan jakelujärjestelmään liittymistä koskevan hakemuksen hylkäämiseen.

- 58 Antena 3 kuuluu rajoitetumpaan ryhmään kuin UER:n tai sen jäsenten kanssa kilpaileva kaikkien muiden televisiokanavien muodostama ryhmä. Se kuuluu itse asiassa sellaisten täysin yksilöitävissä olevien henkilöiden ryhmään, jotka ennen päätöksen tekemistä ovat tehneet UER:ään ja Eurovisioon liittymistä koskevan hakemuksen, joiden hakemus on syrjivästi hylätty, vaikka ne täyttävät objektiivisesti tarkasteltuna liittymiseen vaadittavat edellytykset, ja jotka tämän vuoksi on jätetty järjestelmän ulkopuolelle. Päätöksen sisältökin on päinvastainen kuin komission väite, jonka mukaan päätös ei koske UER:ään liittymistä koskevien sääntöjen konkreettista soveltamista. Päätöksen 83 kohdasta ilmenee, että näiden sääntöjen ”asianmukainen, kohtuullinen ja syrjimätön” soveltaminen on edellytyksenä perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaisesti myönnetylle poikkeukselle ja sen voimassa pitämiselle. Antena 3 erottuu kaikista muista televisiokanavista ”valtiolle kuuluvan keskeisen julkisen televisiopalvelun” hallinnoijan erityisluonteensa vuoksi, jonka se jakaa UER:n ainoan espanjalaisen jäsenen kanssa. Näin ollen sen kanne on tutkittava.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 59 Perustamissopimuksen 173 artiklan mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen toiselle henkilölle osoitetusta päätöksestä vain, jos kyseinen

päätös koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen. Koska päätös oli osoitettu UER:ille, on tutkittava, täyttäväkö Antena 3 kyseisen määräyksen molemmat edellytykset.

60 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen niitä määräyksiä, jotka koskevat oikeussubjektien kanneoikeutta, ei voida tulkita suppeasti, ja jos perustamissopimuksessa ei ole asiaa koskevia määräyksiä, ei voida lähteä sellaisesta olettamasta, että näitä oikeuksia tässä mielessä on rajoitettu. Muut kuin ne, joille päätös on osoitettu, voivat väittää, että päätös koskee heitä erikseen vain, jos päätös vaikuttaa heihin heidän tiettyjen erityisten ominaisuuksiensa tai sellaisten tosiseikkojen vuoksi, joiden osalta he erottuvat kaikista muista ja joka yksilöi heidät samalla tavalla kuin sen, jolle päätös on osoitettu (ks. em. asia Plaumann v. komissio, s. 223 ja yhdistetyt asiat T-447/93, T-448/93 ja T-449/93, AITEC ym. v. komissio, tuomio 6.7.1995, Kok. 1995, s. II-1971, 34 kohta).

61 Antena 3 on UER:n sekä sen kaikkien jäsenten kanssa yhteismarkkinoilla kilpaileva yritys. Espanjan rajoitetummilla markkinoilla se on välitön kilpailija RTVE:n kanssa, joka on ainoa UER:n näillä markkinoilla toimiva aktiivijäsen. Tästä seuraa, että päätös vaikuttaa Antena 3:n kilpailuasemaan, siltä osin kuin sen perusteella on mahdollista sulkea Antena 3 niiden kilpailuetujen ulkopuolelle, joita UER:n jäsenyydestä seuraa, kun sen säännöt sallitaan poikkeusluvalla. Näin ollen Antena 3 on luokiteltava asetuksen N:o 17/19 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetuksi sellaiseksi ulkopuoliseksi henkilöksi, jota asia koskee, kuten komissio itsekin myöntää. Antena 3:lla oli tässä ominaisuudessaan siis oikeus osallistua päätöksen tekemistä koskeneeseen komission hallinnolliseen menettelyyn. Tämän saman ominaisuuden vuoksi on katsottava, että päätös koskee sitä erikseen perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettulla tavalla (ks. analogisesti asia C-198/91, Cook v. komissio, tuomio 19.5.1993, Kok. 1993, s. I-2487, 24—26 kohta; asia C-225/91, Matra v. komissio, tuomio 15.6.1993, Kok. 1993, s. I-3203, 18—20 kohta; ks. myös samasta aiheesta asia C-295/92, Landbouwschap v. komissio, määräys 30.9.1992, Kok. 1992, s. I-5003, 12 kohta).

- 62 Vastakkaisena perusteluna ei voida esittää sitä, että Antena 3 ei ole tässä asiassa käyttänyt asetuksen N:o 17/19 artiklan 3 kohdan perusteella sille kuuluvia menettelyllisiä oikeuksiaan eikä se ole esittänyt kirjallisia tai suullisia huomautuksiaan päätöksen tekemistä koskevan hallinnollisen menettelyn kuluessa. Itse asiassa se, että sellaisten kolmansien osapuolten, joilla katsotaan olevan menettelyllisiä oikeuksia hallinnollisessa menettelyssä, olisi osallistuttava tehokkaasti tähän menettelyyn, jotta niillä voisi olla oikeussuojaintressiä asiassa, olisi pakollista oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä koskeva tutkittavaksi ottamisen lisäedellytys, josta perustamissopimuksen 173 artiklassa ei määrätä (ks. asia T-96/92, Comité central d'entreprise de la Société générale des grandes sources ym. v. komissio, tuomio 27.4.1995, Kok. 1995, s. II-1213, 35 ja 36 kohta; asia T-12/93, Comité central d'entreprise de la société anonyme Vittel ym. v. komissio, tuomio 27.4.1995, Kok. 1995, s. II-1247, 46 ja 47 kohta).
- 63 Antena 3:n oikeussuojaintressiä vahvistaa lisäksi se seikka, että se on tehnyt hakemuksen UER:ään liittymiseksi ja sen hakemus on hylätty ennen päätöksen tekemistä. Tämä erityinen seikka on myös omiaan yksilöimään Antena 3:n samalla tavalla kuin sen, jolle päätös on osoitettu, riippumatta siitä, otetaanko päätöksessä kantaa siihen, soveltavatko UER:n elimet konkreettisissa tapauksissa lainmukaisesti niitä liittymistä koskevia sääntöjä, joiden osalta komissio on myöntänyt poikkeuksen (ks. em. asia Metro v. komissio, tuomio 25.10.1977, 13 kohta ja em. asia Metro v. komissio, tuomio 22.10.1986, 18—23 kohta).
- 64 Päätös koskee lisäksi Antena 3:a suoraan. Tämän seikan osalta riittää, kun huomataan, että tämän päätöksen, joka ei vaadi mitään soveltamistoimenpidettä, ja Antena 3:n kilpailuaseman heikentymisen välillä on olemassa suora syy-yhteys.
- 65 Edellä mainituista seikoista seuraa, että Antena 3:n kanne on tutkittava.

Asiassa T-542/93 nostetun kanteen (RTI) tutkittavaksi ottaminen

Tiivistelmä asianosaisten väitteistä ja niiden perusteluista

- 66 Komissio, jota RAI tukee väliintulijana, kyseenalaistaa kanteen tutkittavaksi ottamisen siitä syystä, että RTI ei ole toisaalta antanut vastinettaan asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun julkaistuun tiivistelmään eikä se toisaalta kommentoinut asiakirja-aineistoa mitenkään komission 18.12. ja 19.12.1990 järjestämässä kuulemistilaisuuksissa.
- 67 Ensinnäkin 19 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun julkaisemisen tavoitteena on, että komissiolla on ennen päätöksen tekemistä hallussaan kaikki tosiasiat ja oikeudelliset seikat, jotta se voi tehdä päätöksen tietoisina kaikista seikoista. Yhteisön tuomioistuimen toimintaa vääristäisi sellaisen kanteen hyväksyminen, jonka on nostanut ulkopuolinen, jota asia koskee, mutta joka ei ole käyttänyt hänelle asetuksessa N:o 17 suotuja menettelyllisiä oikeuksia, ja joka ei näin ollen ole omasta aloitteestaan esittänyt vastinettaan hallinnollisen menettelyn aikana. Yhteisöjen tuomioistuimen harjoittama valvonta ei enää ulottuisi kyseessä olevien oikeuksien kunnioittamiseen, vaan se olisi vaihtoehto asetuksessa säädetyille menettelyille. Ainoa tapaus, jossa ulkopuolisen, jota asia koskee, aktiivista osallistumista ei voida pitää välttämättömänä edellytyksenä tämän kanneoikeuden käyttämiselle olisi se, että kyseinen henkilö ei ole hänestä itsestään riippumattomista syistä ollut tietoinen menettelyn aloittamisesta.
- 68 Toiseksi se, että RTI ei ollut esittänyt mitään kannanottoja asiaan 18.12. ja 19.12.1990 pidetyssä kuulemistilaisuudessa tarkoittaa sitä, että se on hyväksynyt asian tai ainakin sitä, että menettely ei koske sen etua, mikä sulkee pois sen mahdollisuuden, että päätöksen voitaisiin katsoa koskevan sitä erikseen.
- 69 Kanteen tutkimatta jättäminen pitäisi sitä vastoin todeta ottamalla huomioon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-2/93, *Air France v. komissio*, 19.5.1994 antama tuomio (Kok. 1994, s. II-323, 44—46 kohta). Tässä asiassa ei ollut

olemassa mitään niistä kolmesta tosiseikasta, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien on asettanut kanteen tutkimisen edellytyksiksi, toisin sanoen kantajan aktiivinen osallistuminen oikeudenkäyntiä edeltävään menettelyyn, komission arviointi, jossa otetaan nimenomaisesti huomioon kantajan tilanne ja viimeksi mainitun aktiivinen osallisuus todelliseen tilanteeseen, joka on tällaisen arvioinnin kohteena.

70 RTI huomauttaa aluksi olevansa Italian markkinoilla suorassa kilpailusuhteessa UER:n ainoan italialaisen jäsenen, RAI:n kanssa sekä televisiointioikeuksien hankkimisen että mainosajan myymisen osalta. Tällainen kilpailusuhteeseen ei siis sen mukaan ole yleinen. Siihen vaikuttavat erityisesti UER:n organisaatioon ja toimintaan liittyvät säännöt.

71 Asetuksen N:o 17/19 artiklan 3 kohdan mukaisen julkaisemisen seurauksena annetut vastineet sekä aktiivinen osallistuminen kuulemismenettelyyn voivat tietysti vahvistaa kuvaa siitä, että menettely todellakin koskee kolmatta osapuolta ja jopa luoda olettaman tämän oikeutetusta intressistä. Näitä seikkoja ei kuitenkaan missään tapauksessa voida verrata asianosaiskelpoisuuden vahvistamiselle välttämättömiin edellyksiin. Tältä osin edellä mainittua asiassa Metro v. komissio 22.10.1986 annettua tuomiota (21 kohta) on tulkittava siten, että hallinnolliseen menettelyyn osallistuminen on lisäseikka oikeutetun oikeussuojaintressin vahvistamiseksi eikä sellaisen intressin olemassaolon ehdottomaksi edellytykseksi.

72 Koska RTI oli osoittanut, että sen tilannetta voitiin verrata sellaisen henkilön tilanteeseen, jolle päätös on osoitettu ottaen huomioon päätöksen vaikutukset RTI:n yksilölliseen tilanteeseen, ei ole enää välttämätöntä turvautua oikeudenkäyntiä edeltävään menettelyyn osallistumisesta johtuvaan olettamaan.

73 Vastoin komission väitteitä osallistuminen hallinnolliseen menettelyyn voidaan toteuttaa pelkästään olemalla siinä läsnä. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa se

seikka, että RTI ei ole ottanut erityistä kantaa eikä tehnyt kriittisiä arviointeja, on seurausta siitä, että sen oli mahdotonta siitä riippumattomista syistä arvioida tarvittavalla tarkkuudella mahdollisen poikkeuslupapäätöksen ulottuvuutta asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti tehdyn julkaisemisen hetkellä. Tällaista menettelyä ei kuitenkaan missään tapauksessa voida rinnastaa myöntymiseen, jonka, sen lisäksi että se voi tulla kysymykseen vain kannekelpoisten lopullisten toimenpiteiden yhteydessä, täytyisi olla seurausta nimenomaisesta hyväksynnästä tai sellaisista toimista, jotka ovat ristiriidassa kanneoikeuden käyttämishalukkuuden kanssa.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 74 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ei voida kiistää sitä, että päätös koskee RTI:tä erikseen perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettulla tavalla.
- 75 Päätös vaikuttaa RTI:n kilpailuasemaan UER:n ja kaikkien sen jäsenten kanssa yhteismarkkinoilla sekä UER:n ainoan aktiivijäsenen kanssa rajoitetummilla Italian markkinoilla kilpailevana televisiokanavana, siltä osin kuin päätöksen perusteella on mahdollista sulkea RTI niiden kilpailuetujen ulkopuolelle, joita UER:n jäsenyydestä seuraa, kun sen säännöt poikkeusluvalla sallitaan. Näin ollen se on asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ulkopuolinen henkilö, jota asia koskee, ja sillä oli näin ollen oikeus osallistua komission päätökseen johtaneeseen menettelyyn; tämän perusteella se yksilöidään samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (ks. edellä 61 kohta).
- 76 Tätä päätelmää ei kumoa pelkästään se seikka, että RTI tyytyi olemaan läsnä komission järjestämässä kuulemistilaisuudessa ilmaisematta erityisesti kantaansa. Asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdassa säädettyyn menettelylliseen oikeuteen ei liity mitään se käyttämistapaa koskevaa edellytystä.

- 77 Riidanalainen päätös koskee lisäksi RTI:tä suoraan, samoin kuin asian T-546/93 kantajaa (ks. edellä 64 kohta).
- 78 Edellä mainituista seikoista johtuu, että RTI:n nostama kanne on tutkittava.

Pääasia

- 79 M6 esittää neljä kumoamisperustetta, joista ensimmäinen koskee päätöksentekoon liittyvien menettelymääräysten rikkomista, toinen päätöstä rasittavia virheitä ja riittävien perustelujen puuttumista, kolmas perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan virheellistä soveltamista ja neljäs ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 10 artiklan rikkomista.
- 80 RTI esittää neljä kanneperustetta. Niistä ensimmäinen koskee olennaisten menettelymääräysten rikkomista, koska komissio ei ole sen mukaan noudattanut asetuksen N:o 17/19 artiklan 3 kohdassa säädettyä menettelytapaa. Toinen kanneperuste koskee harkintavallan väärinkäyttöä siltä osin kuin komissio on käyttänyt perustamissopimuksessa sille myönnettyä toimivaltaa ylläpitää kilpailua asianomaisen alan säätelemiseksi. Kolmas kanneperuste koskee 85 artiklan 3 kohdan soveltamisen perustelemiseen liittyvien tosiseikkojen virheellistä arviointia. Neljäs kanneperuste koskee 85 artiklan 3 kohdan virheellistä soveltamista, joka on RTI:n mukaan aiheutunut väitetyistä tosiseikoista koskevasta virheestä.
- 81 Telecinco esittää kuusi kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee olennaisten menettelymääräysten rikkomista, toinen tosiseikkojen ilmeistä arviointivirhettä, kolmas yhteisön kilpailusääntöjen rikkomista, erityisesti perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan, 86 ja 90 artiklan osalta, neljäs yritysten yhdenvertaisuuden yleisen periaatteen loukkaamista, viides harkintavallan väärinkäyttöä ja kuudes komission puuttuvaa toimivaltaa päätöksen tekemiseen.

82 Antena 3 esittää neljä kanneperustetta. Ensinnäkin päätöstä rasittaa ilmeinen tosi-seikkoja koskeva arviointivirhe. Toiseksi siinä tulkitaan ilmeisen virheellisesti ja sovelletaan väärin perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohtaa. Kolmanneksi siinä tulkitaan ilmeisen virheellisesti ja sovelletaan väärin perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohtaa. Neljänneksi siihen liittyy harkintavallan väärinkäyttö.

83 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi, että on tutkittava yhdessä neljään kanteeseen sisältyvät yhteiset kanneperusteet, jotka koskevat perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan virheellistä tulkintaa ja väärää soveltamista. On tutkittava peräkkäin tämän kanneperusteen kahta osaa, jotka toisaalta liittyvät UER:n liittymissäntöjen syrjivyyteen, minkä olisi pitänyt estää perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisen poikkeus, ja toisaalta tämän määräyksen soveltamiseksi UER:n jäsenillä olevan yleishyödyllisen erityistehtävän käsitteen huomioon ottamiseen, joka UER:n jäsenillä päätöksen mukaan on.

Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan rikkomista koskeva kanneperuste

1. UER:ään liittymistä koskevat säännöt suhteessa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan a alakohtaan

— Tiivistelmä asianosaisten väitteistä ja niiden perusteluista

84 Kaikki kantajat väittävät pääasiallisesti, että komission tekemä tutkimus vapautuksen myöntämiseksi UER:n aktiivijäseneksi liittymisen edellytyksiä koskeville edellytyksille, sellaisina kuin ne ovat tämän järjestön sääntöjen 3 artiklan 3 kohdassa, sisältää samalla sekä tosiasioita että oikeudellisia seikkoja koskevia virheitä sekä laiminlyöntejä.

85 Ensinnäkin päätöksessä on virheellisesti todettu, että nämä säännöt kuvastavat yleishyödyllisin tavoittein toimivien televisiokanavien, kuten UER:n jäsenten, ja uusien kaupallisten televisiokanavien, jotka eivät yleisesti täytä näiden sääntöjen

mukaisia edellytyksiä, välillä olevaa olennaista eroa. M6:n ja Antena 3:n mukaan UER:n säännöistä ei kuitenkaan ilmene, että sen jäsenillä täytyisi olla yleishyödyllinen tehtävä. Kysessä olisi siis päätöksellä perusteettomasti lisätty uusi edellytys. Sääntöjen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin uusien jäsenten liittymistä koskeviin sääntöihin yhdistettynä tämä edellytys vahvistaa UER:n ja Eurovisiojärjestelmän syrjivää vaikutusta siltä osin kuin sen perusteella on mahdollista kieltää uusilta kanavilta UER:n aktiivijäsenyys niiden kaupallisen luonteen takia, vaikka ne tosiasiaassa täyttäisivätkin tämän säännön mukaiset aktiivijäsenyyden saavuttamisedellytykset. Tätä syrjivää vaikutusta vahvistaa UER:n sääntöjen 6 artiklan 1 kohta, jossa avoimesti myönnetään, että tämän järjestön kaikki jäsenet eivät täytä liittymistä koskevia edellytyksiä. Konkreettinen esimerkki tästä on Canal Plus.

86

Kantajat väittävät toiseksi, että komissio on laiminlyönyt sekä muiden kuin UER:n jäseninä olevien kanavien että sen jäsenten tilanteen objektiivisen tutkimisen niiden liittymistä koskevien sääntöjen kannalta, joille on myönnetty poikkeus. Jos se olisi sen tehnyt, se olisi väistämättä todennut, että toisaalta monilla muilla kuin jäseninä olevilla kanavilla on samoja ominaisuuksia kuin tietyillä UER:n jäsenillä, ja että toisaalta tietyt UER:n jäsenet eivät tosiasiaassa täytä sääntöjen 3 artiklan 3 kohdassa vaadittuja edellytyksiä. RTI ja Telecinco huomauttavat tältä osin, että Italian ja Espanjan lainsäädännössä asetetaan yksityisille televisiotoimiluvan haltijoille ohjelmiston monipuolisuutta ja omaa tuotantoa koskevia erityisen ankaria velvoitteita. Näin ollen mainoslähetyksille asetetut rajat ovat samat sekä UER:n jäsenille että muille kuin sen jäsenille. Tämä riittää kyseenalaistamaan komission toteamuksen, jonka mukaan näiden seikkojen osalta olisi huomattavia eroavaisuuksia kaupallisten kanavien ja UER:ään liittyneiden kanavien välillä.

87

Antena 3:n mukaan tällaisen tutkimuksen laiminlyöminen on ristiriidassa päätöksen 83 kohdan kanssa, jossa veloitetaan komissio tarkistamaan poikkeusaikana, sovelletaanko UER:ään liittymistä koskevia sääntöjä asianmukaisesti, järkevästi ja ketään syrjimättä. Myöntäessään poikkeusluvan komissio oli ilmeisesti ilman etukäteen tehtyä tutkimusta vain todennut, että tämä edellytys täyttyi.

- 88 Komissio vastaa, että yleishyödyllisen erityistehtävän käsitteellä on tarkoitus päätöksessä vain yhteenvetona esittää UER:n sääntöjen liittymistä koskevat edellytykset ja että se ei tämän vuoksi ole lisäedellytys aktiivijäsenyydelle. Tällainen käsite kuvaa UER:n sääntöjen 3 artiklan 3 kohdan mukaisia UER:n jäsenyyteen liittyviä velvollisuuksia tai vaatimuksia eikä sitä saa missään tapauksessa sekoittaa julkisen yrityksen tai perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa olevaan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottavan yrityksen käsitteeseen.
- 89 Siltä osin kuin kysymys on komission suorittaman UER:ään liittymistä koskevien sääntöjen tutkimisen sisällöstä ja laajuudesta, komissio väittää aluksi, että sillä ei ollut 85 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi velvollisuutta analysoida järjestelmällisesti UER:n itsensä suorittamaa näiden määräysten täytäntöönpanoa. Tämän vuoksi se oli voinut tehdä päätöksen laillisesti tutkimatta UER:n sääntöjen 3 artiklan 3 kohdan soveltamista tapaus tapaukselta.
- 90 Komissiolla ei konkreettisemmin ilmaistuna ollut velvollisuutta tutkia sitä, että jokainen UER:n jäsen täytti kyseisten sääntöjen mukaiset edellytykset. Se seikka, että jokin UER:n jäsen, kuten Canal Plus ei historiallisista syistä täytä enää sääntöjen 3 artiklan 3 kohdan edellytyksiä, ei mitätöi komission tutkimusta kokonaan. Komissio myöntää kuitenkin varauksitta, että tällä hetkellä voi olla olemassa yksityisiä televisiokanavia, jotka myös täyttävät kyseessä olevat edellytykset. Se huomauttaa, että se ei ole koskaan ottanut kantaa siihen kysymykseen, onko suosittu sellaisia tiettyjä UER:n jäseniä, jotka eivät täysin täytä tällä hetkellä voimassa olevia liittymistä koskevia edellytyksiä.
- 91 Sitä vastoin komissio myöntää, että sen tehtävänä on valvoa, että kaikki ne, joita asia koskee, noudattavat UER:ään liittymistä koskevia sääntöjä, joille on myönnetty poikkeuslupa. Tältä osin se korostaa, että päätöksellä on asetettu UER:lle velvollisuus ilmoittaa komissiolle kaikista kolmansien esittämiä liittymishakemuksia

koskevista päätöksistä. Jos UER:ään liittymistä koskeva hakemus hylätään perusteettomasti, se ei aiheuta komission päätöksen kumoamista. Tosiasiassa päätöstä rikkoo tällöin se, jolle kyseinen päätös on osoitettu eli UER.

92 Väliintulijana oleva UER katsoo, että komissio on perustellusti tutkinut sen riidanalaisten liittymistä koskevien sääntöjen perusteella tekemät hyväksymis- tai hylkäämispäätökset siten, ettei sen tarkoituksena ollut tarkastaa päätöksen perusteluja tapaus tapaukselta, vaan rajoittaa yhteistyöryhmä siihen, mikä on tarpeellista, toisin sanoen välttämätöntä sen yhtenäisyyden ja toiminnan varmistamiseksi, joka mahdollistaa sen tavoitteiden saavuttamisen. Poikkeuslupan kattaman järjestelmän moitteeton toiminta sekä riittävän kilpailun säilyttäminen riippuvat UER:n jäsenten yhteisestä nimittäjästä, toisin sanoen yleishyödyllisen erityistehtävän toteuttamisesta.

— Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

93 Aluksi on tehtävä kaksi huomautusta. Ensinnäkin se seikka, että komissio tekee yksittäisen poikkeuslupapäätöksen, edellyttää sitä, että yritysten välinen sopimus tai yritysten yhteenliittymän päätös täyttää kaikki perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa mainitut edellytykset. Poikkeuslupa on evättävä, jos jokin näistä neljästä edellytyksestä ei täyty (asiat 43/82 ja 63/82, VBVB ja VBBB v. komissio, tuomio 17.1.1984, Kok. 1984, s. 19, 61 kohta; asia C-137/95 P, SPO ym. v. komissio, määräys 25.3.1996, 34 kohta, Kok. 1996, s. I-1611; asia T-17/93, Matra Hachette v. komissio, tuomio 15.7.1994, Kok. 1994, s. II-595, 104 kohta ja asia T-29/92, SPO ym. v. komissio, tuomio 21.2.1995, Kok. 1995, s. II-289, 267 ja 286 kohta). Toiseksi nyt käsiteltävänä olevan asian kaltaisessa asiassa, jossa yhteisön toimielimillä on harkintavaltaa voidakseen toteuttaa tehtävänsä, yhteisön oikeusjärjestyksessä suotujen hallinnollista menettelyä koskevien takeiden noudattaminen on sitäkin tärkeämpää; näihin takeisiin kuuluu erityisesti toimivaltaisen toimielimen velvollisuus tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki kyseiseen asiaan liittyvät merkitykselliset seikat (ks. asia C-269/90, Technische Universität München, tuomio 21.11.1991, Kok. 1991, s. I-5469, 14 ja 26 kohta, ja asia T-44/90, La Cinq v. komissio, tuomio 24.1.1992, Kok. 1992, s. II-1, 86 kohta).

- 94 Seuraavaksi on muistettava, että päätöksen 50 kohdan mukaan UER:ään liittymistä koskevat säännöt ”vääristävät osittain kilpailua suhteessa puhtaasti kaupallisiin kanaviin, joita ei hyväksytä jäseniksi” ja jotka tämän vuoksi eivät voi osallistua Eurovisio-järjestelmän mahdollistamaan järkiperaistämiseen ja säästöihin. Päätöksen 72 kohdan ja sitä seuraavien kohtien mukaan näistä liittymistä koskevista säännöistä aiheutuvat kilpailunrajoitukset ovat kuitenkin luonteeltaan perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja välttämättömiä rajoituksia.
- 95 Jotta voidaan tutkia päätöksen lainmukaisuutta tältä osin, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on ensin tutkittava, kuten komission piti tehdä, ovatko (edellä 10 kohdassa lainatut) liittymistä koskevat säännöt objektiivisia ja riittävästi täsmennettyjä niin, että niitä voidaan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti soveltaa yhtenäisesti ja ketään mahdollista aktiivijäsentä syrjimättä (ks. esim. em. asia Metro v. komissio, tuomio 25.10.1977, 20 kohta). Näistä säännöistä johtuvien kilpailunrajoitusten välttämättömyyttä voidaan arvioida oikealla tavalla vain, jos tämä ennakoedellytys on täyttynyt.
- 96 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa päätöksen luettuaan heti alkuun, että komissio ei ole suorittanut tällaista tutkimusta.
- 97 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa seuraavaksi, että UER:n sääntöjen 3 artiklan 3 kohdassa asetetut kolme edellytystä, jotka koskevat väestön saavutettavuutta, ohjelmistoa sekä lähetystuotantoa, eivät ole riittävän tarkasti määriteltyjä. Ne ovat epämääräisiä ja epätasällisiä, koska niissä viitataan pääasiallisesti määrällisiin perusteisiin, joita ei ole esitetty numeroin. Koska muita täsmennyksiä ei ole, ne eivät näin ollen ole sellaisia, että niitä voitaisiin soveltaa yhdenmukaisesti ja ketään syrjimättä.
- 98 Tätä vahvistaa se seikka, että UER on katsonut, kuten se istunnossa esitti, että sen oli laadittava jälkikäteen ensimmäistä liittymisedellytystä selventävä huomautus (”sisäinen ohjesääntö”, jossa väestön saavutettavuusvelvoite vahvistettiin 90 prosentiksi).

99 Komission olisi näissä olosuhteissa pitänyt päätellä, että se ei voinut edes arvioida, olivatko vastaavat rajoitukset perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla välttämättömiä. Näin ollen se ei voinut myöntää niille poikkeuslupaa tällä perusteella.

100 Komissio ei samoista syistä pysty poikkeusluvan voimassaoloaikana tarkistamaan päätöksen 83 kohdan mukaisesti, ”täyttyvätkö poikkeuslupaedellytykset edelleen ja erityisesti sovelletaanko liittymisedellytyksiä — — asianmukaisesti, järkevästi ja ketään syrjimättä”. Se myönsi istunnossa, että se ei ole ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin sille päätöksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitettujen, UER:n liittymishakemuksista tekemiä päätöksiä koskevien ilmoitusten nojalla.

101 Lisäksi päätöksen 83 kohta osoittaa, että komissio on virheellisesti katsonut, ettei sen tarvitse tutkia UER:n riidanalaisten liittymistä koskevien sääntöjen täytäntöönpanoa uusien televisionkanavien hakemusten osalta, ennen kuin se myöntää poikkeusluvan. Kun komissio on ottanut velvollisuudekseen varmistaa riidanalaisen poikkeuksen voimassapitämisen edellytyksenä, sovelletaanko liittymistä koskevia edellytyksiä asianmukaisesti, järkevästi ja ketään syrjimättä, sen olisi pitänyt katsoa olevansa velvollinen tekemään tällaisen tutkimuksen ennen tämän poikkeuksen myöntämistä. Sillä on velvollisuus menetellä näin, varsinkin kun UER:n aktiivijäsenyyden saaminen tapahtuu ”hallituksen ehdotuksesta tehdyllä yleiskokouksen päätöksellä” (UER:n sääntöjen 3 artiklan 12 kohta), jolloin UER:n jäseneksi hakevat ovat riippuvaisia tämän järjestön aktiivijäseniä edustavan elimen päätöksistä (ks. em. asia La Cinq v. komissio, tuomion 89 kohta).

102 Edellä olevasta seuraa, että koska komissio ei ensin tutkinut, olivatko liittymistä koskevat säännöt yhdenmukaisen ja ketään syrjimättömän soveltamisen kannalta objektiivisia ja riittävän täsmällisiä, voidakseen sitten harkita, olivatko ne perusta-

missopimuksen 85 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti välttämättömiä, komissio on perustanut päätöksensä tämän määräyksen virheelliseen tulkintaan.

- 103 Tämän määräyksen rikkomista koskevan kanneperusteen ensimmäinen osa on näin ollen hyväksyttävä.

2. Yleishyödyllisen erityistehtävän käsite suhteessa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan a alakohtaan

— Tiivistelmä asianosaisten väitteistä ja niiden perusteluista

- 104 Kantajat väittävät pääasiallisesti, että UER:n jäseniä kuvaavan ”yleishyödyllisen erityistehtävän” käsite on sen lisäksi, että se on syrjivä, myös vieras tutkittaessa komissiolle perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaisesti kuuluvaa toimivaltaa. Päätös perustuu kantajien mukaan tähän käsitteeseen sellaisten enimmäkseen julkisten yritysten suosimiseksi, jotka ovat UER:n jäseniä, jättämällä ne perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle yhdenvertaisuusperiaatetta loukaten. Komissio ei olisi myöntänyt poikkeuslupaa, jos se ei olisi katsonut UER:n jäsenyhdistyksillä ja ainoastaan niillä olevan tällainen yhteinen ominaisuus.
- 105 Komissio on lisäksi tällaisen käsitteen avulla soveltanut virheellisesti tässä asiassa 85 artiklan 3 kohtaa myöntääkseen poikkeuksen 90 artiklan 2 kohdan perusteella, vaikka UER:n jäsenet eivät olekaan yrityksiä, joille on uskottu viimeksi mainitussa määräyksessä tarkoitettu erityistehtävä tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja.

106 Tältä osin Telecinco väittää, että yritystä voidaan pitää yleishyödyllistä erityistehtävää hoitavana yrityksenä vain siinä tapauksessa, että julkinen viranomainen antaa sille oikeudellisin perustein tehtäviä, joita se ei muutoin suorittaisi vapaaehtoisesti. Televisiokanavien vapaaehtoisesti tekemiä päätöksiä tai vapaaehtoisesti täytettäviä velvoitteita, jotka koskevat niiden peittoaluetta, ohjelmiston valintaa tai niiden omaa tuotantoa, ei siis voida pitää näille kanaville uskotun yleishyödyllisen erityistehtävän osa-alueina. Näin ollen UER:n eri jäsenkanavia koskevien kansallisten lainsäädäntöjen tutkiminen riittää sen päätelmän tekemiseksi, että yleishyödyllisen erityistehtävän toteuttamista ei voida pitää kaikkien UER:n jäsenten ja ainoastaan niiden yhteisenä ominaisuutena.

107 Tässä yhteydessä on myös moitittava päätöstä sen vuoksi, että siinä ei ole tutkittu etuoikeutettua julkista rahoitusta (julkiset avustukset, tuet, lupa talousarviovajeesseen jne.), jota suurin osa UER:n jäsenistä saa. Väliintulijana olevan SIC:n mukaan silloin, jos julkinen valta määrää UER:n jäsenille mahdollisesti erityistehtäviä, se myöntää niille toisaalta hyvin täsmälliset korvaukset. Nämä korvaukset ovat olennainen tekijä nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, ja komission olisi pitänyt tutkia niitä huolellisesti ja puolueettomasti.

108 Komissio väittää, että vaikka perustamissopimuksen kilpailusääntöjä onkin sovellettava samalla tavoin sekä julkisiin että yksityisiin yrityksiin, se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että se ei voisi perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaisen poikkeusmenettelyn yhteydessä ottaa huomioon julkisten ja yksityisten yritysten taloudellisen toimintasektorin erityispiirteet ja kyseisten yritysten tehtävät ja velvollisuudet, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 90 artiklan 2 kohdan erityismääräyksiä. Tarkemmin sanottuna komissio arvioi voivansa yhdenvertaisuusperiaatetta loukkaamatta ottaa 85 artiklan 3 kohdan nojalla kulloisenkin sektorin osalta huomioon tietyn yritysten ryhmän aseman näiden yritysten keskinäisissä suhteissa sekä suhteessa kolmansiiin osapuoliin. Tällainen taloudellisen sektorin erityispiirteiden huomioon ottaminen ei kuitenkaan merkitse sitä, että poikkeuslupa välttämättämyönnettäisiin toisella taloudellisella sektorilla toimivien yritysten väliselle sopimukselle tai rajoittavalle menettelylle, jolla on sama tavoite.

- 109 Päätöksessä ei siis päätetä siitä kysymyksestä, voidaanko UER:n jäseniä pitää perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan mukaisina yrityksinä, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja.
- 110 Päätös perustuu joka tapauksessa vain toissijaisesti ”yleishyödylliseen erityistehtävään”, joka tässä yhteydessä on vain tapa esittää lyhyesti UER:n sääntöjen 3 artiklan 3 kohdan mukaiset edellytykset tämän järjestön aktiivijäsenyyden saamiseksi. Nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa komissio on arvioinut vain riidanalaisten päätösten ja sopimusten positiivisia vaikutuksia ja toissijaisesti ottanut huomioon UER:ään kuulumisesta aiheutuvat velvoitteet niiden välttämättömyyden tutkimisen yhteydessä.
- 111 Lopuksi komissio ei ole tutkinut yksityiskohtaisesti UER:n jäsenten väitettyä etuoikeutettua rahoitusjärjestelmää 85 artiklan 3 kohdan yhteydessä, koska tällaisen tutkiminen olisi tehtävä perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan perusteella. Kantajat eivät missään tapauksessa ole esittäneet tällaisen järjestelmän etuoikeutettua luonnetta koskevia todisteita.
- 112 Väliintulijana oleva RAI muistuttaa, että komission tavanomaisen menettelyn nojalla, joka on hyväksytty muun muassa edellä mainitussa asiassa Metro v. komissio 25.10.1977 annetussa tuomiossa (43 kohta), sen on otettava huomioon 85 artiklan 3 kohdan soveltamista koskevassa harkinnassaan myös tilanteeseen liittyvät muut kuin kilpailulliset tekijät, erityisesti sosiaalis-taloudelliset tekijät. Kuitenkin juuri pluralismin suojeleminen, jota on pidetty audiovisuaaliseen alaan liittyvän yhteisön politiikan keskeisenä tehtävänä, tekee yleishyödyllistä tehtävää toteuttavien televisiokanavien ja puhtaasti kaupallisten kanavien välisten erojen arvioinnin välttämättömäksi. Päätös perustuu joka tapauksessa ennen kaikkea ainoastaan niihin taloudellisiin etuihin, joita saavutetaan päätöksillä ja sopimuksilla, joille on myönnetty poikkeuslupa.

113 Väliintulijana oleva RTVE väittää, että julkisten palvelujen käsitettä ei saa sekoittaa käsitteeseen ”velvollisuus toteuttaa julkisia palveluja”. Viimeksi mainittu käsite on otettu yhteisön terminologiaan perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan mukaisena käsitteenä ”yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvät palvelut”. Päätöksessä ei kuitenkaan lähdetä siitä periaatteesta, että kaikilla UER:n jäsenillä on yleinen taloudellinen yleisradiotoimintaa koskeva tehtävä, mikä tarkoittaisi sitä, että niillä on sääntömääräisiä velvoitteita virallisen toimen perusteella. RTVE toteaa, että tietyt UER:n jäsenet ovat tässä tilanteessa, mutta sen mielestä ainoa UER:n jäsenet kaupallisista kanavista erottava seikka on se, että UER:n jäsenet sitoutuvat tarjoamaan omasta tahdostaan vaihtelevia ohjelmia, jotka väistämättä sisältävät vähemmän houkuttelevia urheiluohjelmia, riippumatta niiden tuotantokustannusten ja kannattavuuden välisestä suhteesta.

— Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

114 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi sille tavanomaisesti kuuluvan valvontavaltansa rajoissa, että on tutkittava vielä — ylimääräisenä tekijänä ottaen huomioon, että se on todennut perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohtaa rikotun, mikä oikeuttaa päätöksen kumoamiseen —, onko päätöksessä esitetty yleishyödyllisen erityistehtävän käsite asiaankuuluva seikka, joka voidaan ottaa huomioon perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisessa, erityisesti sen a alakohdassa määrätyn edellytyksen osalta. Jos vastaus on kieltävä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on pääteltävä siitä, että komissio on ottaessaan huomioon kyseisen seikan, tehnyt oikeudellisen virheen, joka on voinut vääristää niiden kilpailunrajoitusten välttämättömyyttä koskevaa arviointia, joille se on myöntänyt poikkeusluvan (ks. em. asia *La Cinq v. komissio*, tuomion 63 kohta ja yhdistetyt asiat *T-163/93 ja T-165/94, NTN Corporation ja Koyo Seiko v. neuvosto*, tuomio 2.5.1995, Kok. 1995, s. II-1381, 113 ja 114 kohta).

115 Jo päätöstä lukemalla voidaan todeta, että vastoin komission väitettä sen käyttämä yleishyödyllisen erityistehtävän käsite osoittautuu kyseisen päätöksen perustelujen keskeiseksi seikaksi. Päätöksen mukaan (5, 11, 19, 20, 45, 60, 72 ja 74 kohta) tällaisen yleishyödyllisen erityistehtävän toteuttaminen mahdollistaa UER:n aktiivijäsenen aseman saavuttamisen ja tällaiseen tehtävään liittyvillä rajoituksilla voidaan

perustella UER:n erityisasema suhteessa kilpailusääntöihin. Yleishyödyllisen erityistehtävän käsite, sellaisena kuin komissio sen on määritellyt, on siis johtavana ajatuksena riidanalaisesta poikkeusluvasta hyötyvän ryhmän määrittelyssä.

- 116 Päätöksen mukaan yleishyödylliselle erityistehtävälle on ominaista erityisesti ”velvollisuus varmistaa kustannuksista riippumatta vaihteleva ohjelmisto, joka sisältää kulttuuri-, kasvatus- ja tiedeohjelmia sekä vähemmistöille suunnattuja ohjelmia sekä velvollisuus saavuttaa koko väestö” (5 kohta). Päätöksessä toistetaan näin pääasiallisesti perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuimet ovat sitä tulkinneet, määrätty yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen erityistehtäviä koskevat seikat, erityisesti ”kyseisen jäsenvaltion koko alueen kaikkien käyttäjien saama hyöty — — erityisistä tilanteista ja kunkin yksittäisen toiminnan taloudellisen kannattavuuden asteesta riippumatta” (ks. asia C-320/91, Corbeau, tuomio 19.5.1993, Kok. 1993, s. I-2533, 15 kohta). Komissio on siis perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti edellytysten täyttämiseksi ottanut huomioon perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan liittyvät seikat.
- 117 Siltä osin kuin 90 artiklan 2 kohtaa ei päätöksen mukaan voida soveltaa (78 kohta), pääasiallisesti tähän artiklaan liittyvät seikat eivät kuitenkaan voi nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ilman muuta perustelua olla 85 artiklan 3 kohdan soveltamispe-
ruste.
- 118 Komissio voi tietysti nojautua kokonaisarvioinnissa yleisen hyödyn saavuttamiseen liittyviin syihin voidakseen myöntää perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla poikkeusluvan. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa sen olisi kuitenkin pitänyt näyttää, että tällaiset syyt edellyttävät päätöksessä UER:n jäsenten hyväksi

myönnettyä urheilutapahtumien yksinomaista lähetysoikeutta, ja että yksinoikeus on välttämätön, jotta UER:n jäsenet voivat saada kohtuullisen tuoton sijoituksilleen (71 kohta).

119 Komissio on kuitenkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tämän yksinoikeuden tarpeellisuudesta esittämään kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa tyytynyt päätöksen 24 kohtaan viitaten lausumaan, että tietyn ”kynnyksen” alapuolella urheilutapahtumien televisiointioikeuksien hankkiminen erittäin korkeaan hintaan ”ei ole enää taloudellisesti perusteltua” ja että ”kohtuullisen tuoton käsitettä ei voida ilmaista täsmällisinä numerotietoina”, vaan se vastaa ennemminkin ”yleisradioyritysten yleistä taloudellista tasapainoa”.

120 Näistä komission väitteistä ilmenee, että se ei ole perustanut päätöstä minkäänlaisiin konkreettisiin taloudellisiin tietoihin, joita olisivat voineet olla UER:n jäseniä koskevat, niiden taloudellisesti erilaisissa kansallisissa yhteyksissä tekemiin sijoituksiin liittyvät numerotiedot sekä erityislaskelmat, jotka vahvistavat näiden sijoitusten ja urheilutapahtumien lähettämisen saatuja tuloja välisen suhteen. Näin ollen yhteisöjen tuomioistuimet eivät voi valvoa komission tältä osin esittämiä perusteluja oikeuskäytännön vahvistamisessa rajoissa.

121 Komissio voisi joka tapauksessa ottaa 85 artiklan 3 kohdan mukaisen poikkeusluvan myöntämiseksi perustellusti huomioon UER:n jäsenille niiden yleishyödyllisestä tehtävästä aiheutuvat kulut ja velvoitteet vain, jos se tutkisi huolellisesti ja puolueettomasti myös, kuten edellä mainittu oikeuskäytäntö edellyttää (93 kohdan loppu), muita asiakirja-aineiston merkityksellisiä seikkoja, kuten näiden kulujen ja velvoitteiden mahdollista taloudellista korvaamisjärjestelmää, perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan määräysten soveltamista rajoittamatta. Komissio on kuitenkin nimenomaisesti lausunut, ettei sen ollut tarpeen tutkia UER:n jäsenten väitettyä etuoikeutettua rahoitusta 85 artiklan 3 kohdan yhteydessä siitä syystä, että se olisi ollut tarpeen vain perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan yhteydessä.

- 122 Myöntämällä poikkeuslupa liittymistä koskeville säännöille, joita ei voida soveltaa yhdenmukaisesti ja puolueettomasti (ks. edellä 97 kohta), päätöksessä ei myöskään suljeta pois sitä mahdollisuutta, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten hyväksymää yleishyödyllistä erityistehtävää suorittava yleisradioyhtiö ei saa UER:n jäsenyyteen liittyviä etuja tai sitä, että yleisradioyhtiöt, joilla ei ole tällaista tehtävää, hyötyvät niistä edelleen.
- 123 Tästä seuraa, että kun komissio on pitänyt nyt käsiteltävässä asiassa perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan määräyksistä poikkeamisen arviointiperusteena pelkästään sellaisen yleishyödyllisen erityistehtävän suorittamista, joka on määriteltä viitaten pääasiallisesti perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamiseen, se on nojautunut perusteluissaan perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan virheelliseen tulkintaan. Tämä oikeudellinen virhe on omiaan vääristämään harkinnan, jota se on käyttänyt niiden kilpailunrajoitusten välttämättömyyttä arvioidessaan, joille se on myöntänyt poikkeusluvan.
- 124 Tämän määräyksen rikkomista koskevan kanneperusteen toinen osa on näin ollen hyväksyttävä.
- 125 Tutkitun kanneperusteen kummastakin osasta tehdyistä päätelmistä seuraa, että komissio on päättellyt perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan virheellisen tulkinnan perusteella, että kilpailunrajoitukset, joille se on myöntänyt poikkeusluvan, ja erityisesti UER:ään liittymistä koskevista säännöistä johtuvat kilpailunrajoitukset, olisivat tässä määräyksessä tarkoitetulla tavalla välttämättömiä.
- 126 Tämän vuoksi päätös kumotaan ilman, että olisi tarpeen ratkaista muita esitettyjä kanneperusteita tai suorittaa kantajien vaatimia asian selvittämistoimia.

Oikeudenkäyntikulut

- 127 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 128 Koska komissio on hävinnyt asian ja koska kantajat sekä asiassa T-542/93 väliintulijana oleva SIC ovat vaatineet, että komissio on veloitettava korvaamaan niiden oikeudenkäyntikulut, se on veloitettava vastaamaan sekä omista oikeudenkäyntikuluistaan että korvaamaan kantajien ja SIC:n oikeudenkäyntikulut.
- 129 Koska M6 on vaatinut, että UER on veloitettava korvaamaan sen väliintulosta asiassa T-528/93 aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, UER on veloitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvaamaan M6:lle sen väliintulosta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut. Koska RTI ei ole vaatinut, että RAI on veloitettava korvaamaan sen väliintulosta asiassa T-542/93 aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, tämä väliintulija vastaa vain omista oikeudenkäyntikuluistaan. Asian T-543/93 väliintulon osalta RTVE vastaa vain omista oikeudenkäyntikuluistaan Telecincon vaatimusten mukaisesti. Koska Antena 3 ei ole vaatinut, että RTVE on veloitettava korvaamaan sen asiassa T-546/93 väliintulosta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, tämä väliintulija vastaa samoin ainoastaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta 11 päivänä kesäkuuta 1993 tehty komission päätös 93/403/ETY (IV/32.150 — UER/Eurovisio-järjestelmä) kumotaan.

- 2) Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvaa kantajille aiheutuneet oikeudenkäyntikulut ja väliintulijana olleelle Sociedade Independente de Comunicação SA:lle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

- 3) Reti Televisive Italiane SpA vastaa sille Radiotelevisione italiana SpA:n väliintulosta aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista. Gestevisión Telecinco SA ja Antena 3 de Televisión vastaavat kumpikin niille Radiotevisión españolan väliintulosta aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista.

- 4) Väliintulijana ollut Union européenne de radio-télévision vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvaa kantajana olleelle Métropole télévision SA:lle väliintulostaan aiheutuneet oikeudenkäyntikulut. Väliintulijoina olleet Radiotelevisione italiana SpA ja Radiotevisión española vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Saggio

Kirschner

Kalogeropoulos

Tiili

Moura Ramos

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä heinäkuuta 1996.

H. Jung

A. Saggio

kirjaaja

presidentti